

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XVII. Quamvis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Quamvis.

PARAPHRASIS.

Conqueritur Pontifex in hoc Capitulo, tantum, quod Laici aliqui sibi de rebus Ecclesiasticis disponendi assument licentiam, dum decimas in alios libere transferunt, sed quod hujus sui erroris correctionem in ipso clero reperiant, dum illi aliqui Ecclesiastici hanc dispositionem taliter de decimis licentiam permittere ad quæ præcavenda statuit Pontifex, ut si quisquam Prælatorum talium Ecclesiasticorum, Laico alicui in sacro tempore, decimas tales, Ecclesiam, vel oblationes concesserit, à statim suo sacro daverit, & non restituatur, donec remedium daverit.

SUMMARIUM.

1. Laici sunt incapaces possidendi juris decimarum, non tantum quatenus spirituale hoc est, sed etiam quatenus temporale est.
2. Nisi speciali Summi Pontificis privilegio, aut legitima infensatione ab Ecclesia illud obtinnerint.
3. Probabilis tamen est, quod necesse sit, ut tempus ab inferioribus Episcopis Provincialis, post Lateranense Concilium, infensari possint.

Notandum primum, Laicos incapaces esse possidendi juris decimarum tantum, quatenus fundatur hoc in iure spirituali, sive obligatione administrandi spiritualia, quæ obligatio in Laicos non cadit, sed quatenus fundatur in solo utili iure percipiendi illas, secluso titulo spirituali, quod ut ex pluribus sacrorum Canonum textibus probatur, & tam ex hoc cap. clarè patet, quàm ex cap. causam quæ 7. de præscriptis ubi mandat Pontifex, causam, quæ inter Archidiaconum, & nobilem Laicum vertebatur.

2. Cogendi sunt ad decimas prædiales solvendas Ecclesia ministris ex prædijs prius decimalibus, quàm ad illos pervenerint.

3. Utrum & quomodo ad personales obligari possint?

1 Notandum primum. Judæi possunt habere possessiones, seu dominia rerum immobilium c. 2. de Indæis, sed Magistratus, seu dignitatem inter Christianos gerere non possunt L. hæc valitura 18. c. de Indæis.

2 Notandum secundum. Judæi cogendi sunt ad decimas prædiales solvendas Ecclesie ministris, ex ijs prædijs, quæ decimis obligata erant, priusquam ad ipsos pervenirent: nam onus hoc adhæret rei; onus autem reale ad quemlibet possessorem transit c. ex litteris 5. de pignoribus.

3 Quæstio est, num ad personales decimas obligari possint Judæi. Negat Gl. hic v. persolvendas. Innoc. & alij Canonistæ, Suarez lib. 1. de decimis c. 16. n. 4. Quia quoad personas suas Ecclesie non sunt subditi, & deest ratio, ac fundamentum, cur partem aliquam lucrorum Ecclesie ministris solvant, cum Sacramenta ipsis non ministrentur; & vera est hæc sententia, quod per se ac directè ad personales decimas non obligentur; attamen indirectè, & per accidens Judæi cogi possunt, & quibusdam in locis solent, ut ratione personalium decimarum, aut oblationum, quas fideles ministris Ecclesie præstarent in domibus, nisi à Judæis inhabitarentur, compensationem aliquam faciant argum. hujus cap. in fine. & c. quanto 18. de usuris in fine, ut sic Ecclesie conserventur indemnes, idque notavit Gl. in c. tua 26. v. prætextu hoc tit. Abb. hic n. 6.

hatur circa decimas, debito sine decidi, non obstante præscriptione temporis, cum enim, prout expressè dicit Pontifex, Laici decimas (id est jus decimandi) detinere (sive possidere civiliter, ut ait Glossa hic verbo detinere) non possint, eas nullà valent præscribere ratione: non loqui autem Pontificem de juris spiritualis decimarum possessione, rectè inde concluditur, quòd non poterit nobilis ille jus tale spirituale præterdere, cum pateat omnibus, juris spiritualis possidendi capaces non esse Laicos. *Videatur Theologia Moral. Tract. 6. cap. 6. num. 8.*

Notandum secundum. Incapaces hujus juris temporalis decimarum Laicos esse, sine spirituali Summi Pontificis privilegio, aut alio legitimo titulo, factæ v. g. legitimæ infeudationis ab Ecclesia; cujus perpetuè faciendæ, hodie quidem post Lateranense jus non habent inferiores Pontifice Prælati, habuerunt tamen olim ante Lateranense, sub annum Christi 1179. celebratum: quamvis enim antiquior prohibitio talis infeudationis perpetuæ ab inferioribus Prælatiis faciendæ habeatur, facta per Urbanum secundum in Concil. Turon. sub annum 1096. celebrato, benè tamen putant multi, passim receptam hanc constitutionem non fuisse, neque in usum deductam, usque ad tempora Alexandri III.

Notandum tertium. Quamvis sint aliqui, qui probabiliter velint, neque hodie prohiberi inferioribus etiam Prælatiis, de decimis, saltem quatenus jus præcisè temporale importat, ad tempus breve infeudate Laicos, cum ea tantùm infeudatio decimarum per Concilium Lateranense prohibita sit, quæ perpetua est, & magnum Ecclesijs nocumentum infert; probabilius tamen alios judicare, commoditatem quidem colligendorum fructuum decimarum Laicis ad breve tempus eiocari posse, jus tamen colligendi suo nomine tales decimas, non concedi posse Laicis, cum verba Canonis, prohibentis decimas in Laicos transmissi, absolute loquantur, & meritò ad cavendas multas fraudes, etiam hanc tem-

poralem infeudationem prohibere videatur.

CAPITULUM XVIII.

Cum sint.

PARAPHRASIS.

Quærebatur ex Pontifice, cuinam Ecclesiæ solvi debeant decimæ de prædijs, quæ in aliena Parochia excolunt aliqui, cum ipsi tamen extra parochiam illam alibi domicilium habeant: cui quæsito, cum diversæ SS. PP. super eo auctoritates habeantur, quorum aliqui pro Parochia, ubi prædia sita sunt, decidunt; alij verò pro Parochia, ubi dominus vel colonus prædiorum illorum habitat, & consequenter certum responsum dari non posse putet Pontifex, consuetudinem observandam judicat, & juxta eam solvendas has prædiales decimas; ita tamen, ut diligenter caveatur, ne, si in diversis Episcopatibus Parochiæ existunt, termini Episcopatum confundantur.

SUMMARIUM.

1. Cui Ecclesia parochiali decima prædiales solvenda sint, consuetudo consideranda, & servanda.
2. Cum Patres diversa hac in re sentiant.

Notandum primum. Multùm hac in decimarum materia posse consuetudinem, quæ cum rationabilis sit, ipsam etiam ambiguitatem, quæ ex legibus nonnunquam oritur, tollit, *argum. L. si de interpretatione 37. & L. se ff. de legibus, & cap. dilectus 8. de consuet.* ubi dicitur: consuetudo approbata optima est legum interpretatio; & hinc, quamvis in cap. 13. 20. & 29. Pontifex multùm inclinet in eam sententiam, quæ vult solvendas decimas prædiales illi parochiæ, ubi sita sunt prædia (quam Ecclesiam jura nonnunquam matricem appellant)

A a a

lant)